

Lab., Bulb., Vogel); però *aporrejar*, encara que figuri en el pseudo-Boades i com a antiq. en Belv., no és mot català sinó un intolerable castellanisme. *Espor-rejar*.

CPT.: *Parrabostada* ross. 'revés o bufetada violenta' (gloss. de l'ed. de «L'Avenç»): «pluja de cops, pallissa, bastonejament»: «El nin, tot botat de malici', / 'gafa 'l gos, d'un cop de peu... Puf! a per 'qui-n-enllà --- / El gos s'aixeca, anuriat, salta su 'l gat, / li fuma la *parrabostada*, / i... cruc! amb una queixalada / del nas li enceta la pell»; «—Hup! —fa lo postillon—. Li cal passar davant! / Quina cosa, allavons, tremenda, enfuriada: / lo nostre home, tot dret s'alçant, / i com un regirat cridant, / fa ploure su'ls cavalls tala *parrabostada* / que l'atelatge, de valent, / s'estira su 'l collar, i fila com lo vent!», Saisset (*Perpiny.*, 47, 89; *Catal. d. R.*, 30, i de nou 49, 143). Es tracta, encara més que d'un compost, com ja ho indica la llargària insòlita del mot, d'un encreuament de *porrada* amb *bastonada*, d'on *basto-porrada* > dissim. **bastaporrada* metatitzat en *parrabostada*.

Casporra val., maestr., tort., del mossàr. *kaspórra*, -óra, germà del mossarabisme castellà CACHIPORRA (DCEC/DECH), que convindrà veure per a la demostració i detalls: cpt. de *porra* amb un element *caç-* / *kač-* d'origen incert (probt. també pre-romà), que repareix en els port. *cacete*, *cacheira*, 'porra, maça', i els cast. *cachava*, *cachurra*, id. Com explico allà, el cast. *cachiporra* apareix des de 1514, de primer (i, en general, sobretot), en fonts andaluses i extremenyas; port. *cachaporra* [S. XVII], *cacheira* [princ. S. XVIII] i *cacete* és el mot més usual en portuguès. En autors hispano-aràbics apareix *qazpórra* en el moro lisboeta Abenbasam, S. XI, i amb un significat aplicat i secundari *kazbúra al-bir* «capillus Veneris» (pròpiament 'gra de pou', = cast. *culantrillo de pozo*), *RMa.*, 280; *cazbóra* 'un grano de culantro', *PAlc. (Arte p. s. la l. aràbiga*, 8.9).

En català: tort. *casporra* «soca de l'arbre» (*Cost. Manc.* I, s. v.), maestr. i PnaCast. *casporra* «part baixa i abultada o grossa d'un garrot» (GaGirona, *Vocab.*); jo sento el mot en el Baix Maestrat i la Tinença: «la *kaspórra* o soca de la palma en lo fons fa 'l margalló» Traiguera, «de la *kaspōrēta* de les *bōches* negres, o si gue amb la llaoreta, en fan la saragatona» el Boixar (1961); «plantad ajos y cebollas / y nabos para las ollas, / que por mucho que apedregue, / siempre quedan las *casporras*» en una caricatura de cast. local; aplicat a homes tanoques o totxos: «encara pareix que veja / la facha d'aquelles gortes: / ¿d'ahon traurien el patró / eixos tròços de *casporres*?», MGadea (*T. del Xè* I, 54, 103). D'aquí *casporro* 'home tossut': «eixe home és un *kaspōro*» (i «casa Andreu de *Casporro*» com a malnom, dins el poble), Benissa (1963).

De l'Ebre i B. Cinca es degué propagar Ribagorça *amunt*, car a Erill-Castell anomenen *kapōrrez de pi* les pinyes (contaminat per *cap*), 1957; mentre que el murc. *caporra* (GaSoriano) es deurà sobretot a l'aspiració debilitada de la *s* implosiva murciana-andalusa. Altrament el mot cap a Ribagorça i V. d'Aran s'en-

creuà amb altres, donant formes com l'aran. *corròspia* 'closca de la castanya', *corruspin* 'cospins' i altres que aplego a *COSPINS* (afegim-hi un alt-arag. *kospin* 'pinya' a Vio i Fanlo, Krüger, *HPyr.* A, I, 51, gc. *couspe*. «écale» Palay).

PORRÓ, en fi en tractarem ací en apèndix, encara que ja fóra més defensable derivar-lo de *PORRO*, car hi ha més analogia de forma; tanmateix la semblança del porró antic, amb el seu cul' en forma de porra, és més gran amb la forma d'aquesta. És una formació comuna al català amb l'aragonès, i algun parlar occità i portuguès, així com el mossàrab val. i andalús (des del qual va passar al cast. d'Amèrica) [1460, JRoig]: a un malalt, en entrar a l'hospital: «¿No portau taça, / ni carabaça, / barca, cerró? / en un *porró* / aygua beureu, / foc, sal haureu / e sols l'estatge: / pa, companatge, / vi, si 'n voleu, / que us ne cerqueu!», *Spill*, 950; i en un doc. val. de 1493 (*El Archivo* VII, 113), i en un de Cervera de 1789 pel *DAG.*; «*porronet*: urceolus», JnEsteve (*LiEleg.*, p. 2-1).

En el P. Val. el mot ha pres una important acc. secundària: gots gotim de raïm, sobretot el de certes races de cep: el *cep valenci*, p. ex. (ben conegut des de Val. a Oriola, si bé ara en decadència perquè dona poc vi, encara que sigui de gra saborós per menjar) «que fa *porrons* grans però poc atapeïts» (J. G. M., 1955).

Havia, doncs, designat atuell's de forma ben diferent, si bé tots ells caracteritzats per una gossa protuberància en una part o altra. Així OPou: «*porró*, o citra, o cetra, per traure vi; cratophorum», «*VAXELLA DE LA CUYNA* --- gerra per tenir aygua ---; cànter o poal o cantarella o *porró* o dorca o orça: oenophorum, urceus, urna, amphora», *TbPu.*, 20, 228; a Sant Hilari Sacalm, el 1783, hi havia una «fàbrica de càntaros que llaman *porrons*, de una terra negra, y sirve para enfriar el agua, del modo que en Castilla las alcarrazas», CaCandi (*Not. Hist. de St. Hilari*, 17); eiv. «*purró*: ollita de un asa», PzCab.; «actualmente, en Manises todavia se llaman *porrons* ciertas jarritas redondas ---» (Almeia, *Vocab. de la Ceràmica de Manises*, 414); i en algun punt del més alt Pallars, car a la Vall de Cardós s'usa per batre la llet fins a fer-ne mantega un gerret de vidre que en diuen *porō* (a Lladrós segons Krüger, *VKR* VIII, 75, cf. p. 67, i *Hochpyr.* A, II, 224). En el sentit de 'mesura de 4 petricons de vi', només des de Labèrnia 1840.

El porró de beure a galet avui general en el Princ. etc., s'ha mirat sempre com a cosa típica d'aquest país: per això en el val. central se li dona el nom de «una catalana»; i a Gènova es diu *beive à catalauna* per «bere a garganella col *porró* > genov. *perón*» (Salvioni, *KJRPb.* IV, 182). En canvi, a la barraca valenciana es reservava el mot *porró* per a «un atuell de vidre, cilíndric, amb el bec retorçut i el coll vertical; a diferència de la *catalana*, que té forma cònica, amb el *piu*, o bec, recte i llarg, a manera d'embut invertit, i el coll oblic», Sanchis Guarner (*Les Barraques Val.*, p. 58).

Poc diferents d'això serien els primitius *porrones* de la Pampa argentina, importació mossàrab deguda